

— 12) Betecknar tjänstgöring. *Han är v. arméén, v. flottan*, tjänstgör i arméen o. s. v. *Vara v. hofvet*, der hafva någon tjänst, befattning. *Minister v. ett hof*, sänd till ett hof att der be- vaka sitt lands bästa. *Beljeningen v. ett em- betsverk. V. hofrätten*. — 13) Utmärker till- stånd, händelse, omständighet, förhållande, o. s. v. *V. stark helta, köld. Der är varmt v. alla vindar. Omständigheterna v. den händelsen. V. den punkten, frågan, har jag många an- märkningar att göra. Finna svårighet v. ut- förandet af sina planer. Vinna v. jernförelsen*, då jämförelse göres. *V. dessa ord inföll han*, då dessa ord sades &c. *V. tanken derpå*, då man tänker derpå. — 14) Emot. *Göra invänd- ningar, erinringar v. något*. — Se för öfrigt de verber, som utbildas med *Vid*, såsom: *Blifva, Komma, Röra*, (äfv. *Vidblifva* &c.). — *Adv.* Såsom sådant brukligt endast i några få talesätt, t. ex.: *Blifva illa vid*, blifva förskräckt; *taga vid*, se *Vidtaga*. — Med åtskilliga verber och några få nomina bildar *Vid* sammansättningar, i hvilka till en del bem. 2. gör sig gällande, så- som: *Vidfoga, vidfästa, vidhäfta, vidlåda*, men som äfven nyttjas i bildlig mening, t. ex.: *Vid- blifva, vidhålla*, m. fl. — Sjelfklara samman- sättningar för bem. 2. äro: *Vidbinda, -flåta, -häfta, -knyta, -knäppa, -löda, -sy, -sätta, -växa*.

VID, a. 2. neutr. *vidt*. 1) Betecknar måttet af ett tings omfång. *Kappan är 8 alnar v. nedtill*. — 2) Säges om ting, som jämförelsevis hafva stort omfång, t. ex.: *V. kapp, klädning. En flaska, som är v. i öppningen. V-t glas. Rocken är för v. v. hafvet*, stora, öppna haf- vet. *Hela v-a världen*, hela världen. *Det står i v-a fältet*, se *Fält*. *Söka v-a fältet*, fly.

VIDA, adv. 1) Se *Vidt. V. omkring. V. berest*. — 2) Långt. Mest i bildlig mening. *Gå v., gå för v., gå långt &c.* (Jfr *Långt*). *Drifva något för v.*, se *Drifva*, bem. 9. *Jag trodde ej, att det skulle komma så v.*, ända derhän. *Jag är ej så v. kommen*, har ej hunnit så långt, kommit derhän. — 3) Mycket. *V. större, v. mindre*. — *Så v.*, adv. *Så vidt, så mycket. Så v. jag förstår. Så v. jag vet. Så v. man kan sluta*. — *Huru v.*, adv. Se *Huruvida*. — *Så v.*, konj. Om, derest, så framt. *Så v. det är sant. Man bör ej medgifva det, utan så v. man är tvungen dertill*.

VIDARE, adv. kompar. af *Vida*. 1) Längre. Merendels i fig. mening. Jfr *Långt*, bem. 5. *Gå, läsa v. Han tordes ej gå v. i sina för- sök. Innan vi gå v. Läs v.* — 2) Mer. *Jag kan, förmår ej v. Jag har ingenting v. att göra, att säga. Det behöfs ingenting v. Är det ingenting v.?* — 3) Beskrifning, fortsättning. *Försöka v. V. skall jag säga er att ... Hör nu v. V. bör man veta, att ... V. vill jag att ... V. en bok. Men v. V.! nå v.! Och så v.*, och lika så med det öfriga. *Tills v.*, på obestämd tid, under tiden. — *Syn.* Ytterligare. — *Adj.* kompar. af adv. *Vida*. Fortsatt; ytter- ligare. *Utan v. uppsök, motstånd, svårighet, omsvöp. För att undvika all v. öfverläggning. V. föreskrift, undersökning. Utan v. omstän- digheter, utan något v.*, utan invändning eller omsvöp. *Tills v. order*, tills nya order komma.

VIDBLIFVA, v. a. 3. (böjes som *Blifva*) Fort- farande bibehålla. Brukas endast i några få talesätt, såsom: *V. sitt beslut, sin tanke, sin mening*.

VIDBRÄNNA, v. a. 2. Låta af vårdslöshet mat, under kokningen, fästa sig vid botten eller sidorna utaf grytan, så att den blir bränd. Bru- kas sällan aktivt. — *V-s*, v. dep. Blifva på detta sätt bränd. *Låta maten v.* — *Vidbränd*, part. pass. Brukas ofta nästan adjektivt. *V-t kött. V. olja. V. lukt*, lukt af något, som blifvit vidbrändt. *Lukta, smaka v.*

VIDBRÄNNA, f. 1. 1) Vidbränd smak eller lukt. — 2) Se *Skofvor*.

VIDBRÄNNING, f. 2. Kokande mats brän- ning emot sidorna eller botten af grytan.

VIDD, f. 3. 1) Längden af ytterlinien rundt omkring en yta, en rymd, ett föremål. *Provin- sen håller i v. 40 mil. V-n af en klädning, ett kärl, en byggnad. En kapp af tio alnars v. På en v. af omkring 30 mil.* — *Syn.* Ut- sträckning, Omfång. — 2) (fig.) Inbegreppet af allt det, som hör under något eller derpå kan tillä- mas. *V-en af hans makt. V-en af konunga- maktens rättigheter. V-en af ett begrepp, af en sats.* — *Syn.* Omfattning, Utsträckning, Om- fång, Sfer.

VIDE, vi'de. (lat.) Se! — Utmärker hänvisning till något.

VIDE, vi'de, n. sing. Trädslag af Pilslägdet, i kärr och på våta ställen, med bark, blad och hängen af gråhvit utseende. *Salix cinerea*. — *Ss. V-buske, -häck, -löf*.

VIDEFJÄRIL, m. 2. En nattfjäril, hvars larf lever i multnande träd. *Cossus ligniperda*.

VIDEKORG, m. 2. Korg, flätad af vide- qvistar.

VIDERBOENDE, a. 1., o. s. 5. (lagt.) Så kallas den, som i ett hus och tomt i staden del äger. *V. äge rätt till lösen framför nabo. V. rätt*.

VIDERTRYCK, n. 5. (boktr.) Andra sidans af ett ark tryckning.

VIDESPARF, m. 2. pl. — *sparfvar*. Fågel af sparfläget, med svart huvud, kroppen ofvan röd- eller gråbrun med svarta fläckar, under hvit med rödbruna fläckar på bröstet. *Emberiza rustica*.

VIDETUR, vidëturr, n. 5. (latinskt ord; egentl.: det synes) Mening, omdöme; examensbetyg.

VIDFOGA, v. a. 1. 1) Foga något till, vid ett annat. — 2) Se *Bifoga*, bem. 2. — *Vidfo- gande*, n. 4. o. *Vidfogning*, f. 2.

VIDFÄSTA, v. a. 1. o. 2. Fästa något vid ett annat. — Äfv. *Fästa vid. — Vidfästade*, n. 4. o. *Vidfästning*, f. 2.

VIDGA, vi'dga, v. a. 1. Göra vid, vidare; gifva större vidd, utsträckning. Säges både egentl. o. fig. *V. något i mynningen. (Fig.) V. kretsen af sina insigter. — V. sig*, v. r. Blifva vidare, få större utsträckning. — *Vidgande*, n. 4. o. *Vidgning*, f. 2.

VIDGÅ, v. a. 2. (böjes som *Gå*) Tillstå, be- känna. *De hafva v-t gerningen. Han vidgick, att han felat. — Vidgången*, part. pass. *Ett v-et förhållande. — Vidgående*, n. 4.

VIDGÖRA, v. a. 2. (böjes som *Göra*) Verka, uträtta i och för något; tillgöra. — Äfv. *Göra vid. — Vidgörande*, n. 4.

VIDHÅLLA, v. a. 3. (böjes som *Hålla*) Fort- farande hålla sig vid, vidblifva. *V. en uppgift. V. sin mening*.

VIDHÅFTA, v. a. 1. Häfta något vid ett an- nat. — *V. n. Häfta, låda, vara fästad vid något. — Äfv. Häfta vid. — Vidhäftande*, n. 4. o. *Vidhäftning*, f. 2. (för både aktiv och neu-